

KONKURSSIASIAMIEHEN TOIMISTO

TOIMINTAKERTOMUS 2003

Oikeusministeriön yhteydessä toimii konkurssipesien hallinnon valvontaa varten konkurssiasiamies. Konkurssiasiamiehen tulee myös tarpeellisessa laajuudessa seurata yrityksen saneerausmenettelyjen toimeenpanoa sekä valvoa, että selvittäjät asianmukaisesti hoitavat tehtävänsä.

Konkurssiasiamiehen toimisto on aloittanut toimintansa 1.3.1995.

Henkilöstö

Vuonna 2003 toimiston henkilökuntaan kuului konkurssiasiamies, toimistopäällikkö, 5 konkurssiylitarkastajaa ja kaksi sihteerä. Näissä tehtävissä ovat vuoden 2003 aikana työskennelleet:

konkurssiasiamies	Eero Lyytikäinen
toimistopäällikkö	Eeva Arko-Koski
konkurssiylitarkastajat	Petri Hirsimaa Harri Hämäläinen Antti Kurikka Pekka Pulkamo Riitta Hämäläinen
osastosihteerä	Anneli Rauhaniemi
toimistosihteerä	Tiina Narvanne

Palkat ja toimintamenot

Konkurssiasiamiehen toimiston määrärahat ja kustannukset ovat kehittyneet seuraavasti:

Vuosi	palkat	toimintamenot	yhteensä
1995	968.304	848.470	1.816.774
1996	1.773.448	1.344.065	3.117.513
1997	2.388.624	3.363.259	5.751.883
1998	2.477.036	5.778.192	8.255.288
1999	2.388.236	3,960.212	6.348.448
2000	2.634.007	3.799.809	6.433.816
2001	2.814.683	4.312.750	7.127.433
2002	505.204 euroa	614.802 euroa	1.120.006 euroa
2003	512.317	532.942	1.045.259

Vuodelle 2004 määrärahoja on myönnetty 1.030.000 euroa ja henkilöstön enimmäismääräksi sovittu 9,5 henkilötyövuotta.

Toimintaympäristö

Tilastotietoja

Vuoden aikana pantiin vireille 2769 konkurssia, mikä on neljä prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Konkurssien määrä kääntyi vuositasolla jälleen laskuun noustuaan vuonna 2002 ensimmäistä kertaa edellisvuotisesta sitten vuoden 1992. Konkurssien takia uhanalaiseksi joutui tammi-joulukuussa 2003 kaikkiaan 11.000 työpaikkaa, mikä on prosentin vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuoden 2003 aikana pantiin vireille 332 yrityssaneerausta. Edellisenä vuonna yrityssaneeraushakemusten määrä oli 285.

Uusi konkurssilaki

Hallituksen esitys uudeksi konkurssilaksi annettiin keväällä eduskunnalle (HE 26/2003) ja eduskunta hyväksyi lain ennen vuodenvaihdetta. Uusi konkurssilaki (120/2004) tulee voimaan 1.9.2004. Laki korvaa nykyisen, vuodelta 1868 periytyvän konkurssisäännön.

Lain merkittävimmät muutokset liittyvät vähävaraisten konkurssipesien käsittelyyn ja konkurssiasiamiehen uusiin tehtäviin. Uuden konkurssilain mukaan varojen puuttuessaakin konkurssia voidaan jatkaa julkisselvityksenä, jos siihen on syytä erityisesti velallisen toimintaan kohdistuvien selvitystarpeiden vuoksi. Julkisselvityksessä velkojien päätäntävalta lakkaa ja konkurssimenettely jatkuu välittömästi konkurssiasiamiehen ohjauksessa. Konkurssiasiamiehen toiminnan painopisteenä on ollut konkurssilain voimaantuloon valmistautuminen ja erityisesti julkisselvitykseen liittyvien asioiden suunnittelu.

Konkurssipesien valvonta

Konkurssipesien tarkastukset

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan liittyen konkurssiasiamiehen toimisto teettää vähävaraisten konkurssipesien tarkastuksia. Näitä tarkastuksia on jouduttu kertomusvuonna merkittävästi vähentämään mää-

rärahojen niukkuuden vuoksi. Edellisen vuoden laskutusta jouduttiin jo lykkäämään kertomusvuodelle ja lukuisat edellisen vuoden tarkastuspäätösten maksuvelvoitteet ajoittuvat tälle tilivuodelle. Sen vuoksi jo vuoden alussa oli tiedossa, että uusiin tarkastuksiin voidaan sitoutua vain erittäin rajoitetusti.

Konkurssiasiamiehen toimiston tarkastustoiminta on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Velallisen tarkastukset	Konkurssipesien tarkastukset	Yhteensä
1996	45	25	70
1997	164	34	198
1998	160	75	235
1999	139	26	165
2000	135	28	163
2001	193	20	213
2002	123	9	132
2003	43	3	46

Tarkastuskustannuksista osa voidaan periä takaisin konkurssipesistä. Kertomusvuonna konkurssiasiamiehen toimistossa on tältä osin ensi kerran noudatettu ns. nettobudjetointia, jolloin perityt varat saadaan toimiston käyttöön. Takaisinkertymäksi budjetoitiin 160.000 euroa ja takaisinkertymäksi muodostui 121.634 euroa.

Pesänhoitajien vapauttaminen tehtävästään

Konkurssipesän pesänhoitajien vapauttamiseen tehtävästään ei ole viime vuosina ilmennyt aihetta yhtä usein kuin konkurssiasiamiehen toiminnan alkuaikoina. Vuonna 2003 konkurssiasiamiehen aloitteesta vapautettiin tehtävästään seitsemän pesänhoitajaa yhteensä yhdessätoista konkurssipesässä. Erottamisperusteet ovat liittyneet tehtävien laiminlyönteihin ja sairastumisiin.

Aikaisempina vuosina pesänhoitajia on erotettu tehtävistään seuraavasti:

Vuosi	Pesänhoitajat	Pesien lukumäärä
1996	14	25
1997	14	30
1998	12	33
1999	5	13
2000	10	35
2001	11	26
2002	6	8
2003	7	11
yhteensä	79	181

Koulutustoiminta

Koulutustoiminta on osa toimiston säännönmukaista työtä. Kertomusvuoden koulutusaiheet ovat jo painottuneet uuden konkurssilain voimaantuloon. Oheinen liite sisältää toimiston henkilökunnan toimintavuonna antaman koulutuksen.

Muut asiat

Kansainväliset tehtävät ja yhteydet

Kertomusvuonna konkurssiasiamiehen toimisto osallistui seuraaviin kansainvälisiin yhteyksiä ylläpitäviin ja edistäviin tilaisuuksiin:

- 1) Osallistuminen IAIR (International Association of Insolvency Regulators) vuosikokoukseen 17.-20.3.2003 Singapore/Arko-Koski, Riitta Hämäläinen.
- 2) Vierailu Viron oikeusministeriöön, aiheena konkurssiasiamiehen toiminnan esittely ja Viron vastaavan viranomaisen toiminnan käynnistäminen 25.6.2003 Tallinna/Lyytikäinen, Arko-Koski.
- 3) EU:n Tacis-projektiin ”Efficiency of Insolvency Proceedings” liittyvä venäläisen delegaation opintomatka Ruotsiin, osana Suomen konkurssiasiamiesjärjestelmän esittely 30.10.2003 Tukholma/Arko-Koski, Riitta Hämäläinen.

Viranomaisyhteistyö

Konkurssipesien tarkastuksiin liittyvää ja muuta yhteistyötä on edelleen jatkettu viranomaisyhteistyön kehittämisprojektiin (VIRKE) osallistuen. Toimiston edustajana on ollut konkurssiylitarkastaja Riitta Hämäläinen. Kertomusvuonna erityistä huomiota on kiinnitetty sellaisiin konkurssiyrityksiin, joissa epäillään yritystoiminnan vastuiden siirtämistä ulkopuolisille henkilöille korvausta vastaan.

Konkurssiasiamies kuuluu jäsenenä myös sisäasiainministeriön yhteydessä toimivaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan johtoryhmään.

Konkurssiasiaain neuvottelukunta

Neuvottelukunta on kokoontunut säännöllisesti kuukausittain. Neuvottelukunta on vahvistanut suosituksen työsuhteeseen liittyvistä kysymyksistä konkurssissa. Lisäksi on aloitettu mittava työ vanhojen suositusten ajanmukaistamiseksi vastaamaan uuden konkurssilain sisältöä.

Neuvottelukunnassa on myös keskusteltu yrityssaneerausasioihin liittyvistä ongelmista. Neuvottelukunnan esityksestä on toteutettu konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun asetuksen muutos (374/2003), jossa yrityssaneerausasiat on tuotu neuvottelukunnan toimivaltuuksien piiriin.